

toekomst(doelen)¹² (Van der Veen, Peetsma, Triesscheijn & Karssen, 2013; Peetsma, Van der Veen & Schuitema, 2017) blijkt dat deze interventies meestal effectief zijn in het vergroten van de (leer)motivatie van mbo-studenten. Een **gesprek over motivatie** blijkt daarentegen soms even effectief te zijn als de (TIME) interventie (van der Veen et al., 2013).

De uitvoering van de interventie door getrainde onderzoekers bleek effectiever te zijn dan wanneer deze werd uitgevoerd door de docenten. Echter, wanneer deze interventie wordt uitgevoerd door docenten, bestaat het voordeel dat de **interventie beter in te passen is in de bestaande schoolpraktijk** (Van der Veen et al., 2013). Daarom is het aanbevelenswaardig docenten te trainen om de motivatie-interventie uit te voeren.

Daarnaast blijkt uit een onderzoek naar een interventie ter verbetering van de autonome motivatie (SDT) van leerlingen dat de interventies waaraan **zowel de leerkracht als de leerling deelnemen** effectief is in het vergroten van de motivatie (betrokkenheid en deelname van leerkracht aan programma, mogelijkheid tot tussentijdse feedback, zorgt voor positieve effecten bij studenten), terwijl dit niet het geval is bij dezelfde interventie waaraan enkel de leerling deelneemt (zonder participatie van leerkracht) (Brandenberger, Hagenaur & Hascher, 2016).

In afstandsonderwijs kan de motivatie van mbo-studenten ook vergroot worden door ze autonomie te laten ervaren tijdens het leren (op afstand) (Kennissrotonde, 2020b). Volgens de *self-determination* theorie van Ryan & Deci (Ryan & Deci, 2000), is het gevoel van autonomie een basisbehoefte van de lerende student. Het gevoel dat ze met het eigen gedrag kunnen bepalen en daarmee plezier of zingeving uit hetgeen wat ze doen halen.

Tot slot laat het onderzoek van Nouwen en anderen (2016) naar effectieve methoden om voortijdig schoolverlaten te voorkomen zien dat een holistische benadering van studentenzorg, het gebruik van werkplekleren en innovatieve pedagogische benaderingen effectief zijn in het (opnieuw) motiveren van studenten om zich in te zetten voor de opleiding.

3.3.3 Interventies voor het verbeteren van loopbaanoriëntatie

Loopbaan en burgerschap is onderdeel van de kwalificatie-eisen in het mbo. Het betreft een generieke diploma-eis. Dit wil zeggen dat er geen exameneis is, maar wel een inspanningsverplichting (Expertisepunt LOB, nd.). Het onderdeel loopbaan, ook wel loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) genoemd, gaat in op de vijf loopbaancompetenties 'kwaliteitenreflectie', 'motievenreflectie', 'werkexploratie', 'loopbaansturing' en 'netwerken'. Volgens Meijers, Kuijpers en Bakker (2006) dienen studenten deze competenties te beheersen om al werkend en lerend zelfsturing aan te brengen in de loopbaan.

LOB wordt meestal aangeboden door een studieloopbaanbegeleider (slb'er) (Elfering, Den Boer & Tholen, 2016). LOB is een vorm van coaching en reflectie voor studenten (Elfering, Den Boer & Tholen, 2016) en toont daarmee overlap met training/coaching in studievaardigheden (zie hoofdstuk 5).

Er bestaan grote verschillen tussen mbo-instellingen in de invulling en uitvoering van LOB (Elfering, Den Boer & Tholen, 2016), hierdoor is het lastig om uitspraken te doen over effectiviteit (Kennissrotonde, 2017). Ook in internationale literatuur wordt het bewijs van de impact van

12 D.w.z. Studenten bewustmaken dat keuzes gevolgen hebben voor hun toekomst. Daartoe worden tussendoelen uitgezet, gericht op een doel verder in de toekomst (Time Perspective Intervention of Motivation)

